

บทที่ 1

บางกอก วันที่ 3 พฤษภาคม ค.ศ. 1890

สำหรับนักการทูตหนุ่มที่ทะเยอทะยาน สยามไม่ใช่ที่ประจำการที่เหมาะสมเลย ดูเหมือนไม่เคยมีอะไรเกิดขึ้นในราชอาณาจักรเล็กๆ ที่ล่าหลังและมีแสงสีเขียวระยิบระยับลึกลับแห่งนี้ และถ้าแสงสีเขียวระยิบระยับคือสิ่งที่ปรารถนาแล้วละก็ การได้ไปประจำที่ปารีสหรือเวียนนา แม้กระทั่งโรมและเซนต์ปีเตอร์สเบิร์กก็ยังน่าพึงใจกว่า

สภาพอากาศที่นี่ทำให้รู้สึกอ่อนเปลี้ยเพลียแรง แต่ดังเช่นที่ ๗ ถนนฯ เฟรนช์ (เป็นเรื่องตลกมากที่กิ่งสุลใหญ่ของสมเด็จพระราชินีนาถประจำกรุงสยามชื่อว่าเฟรนช์) กล่าวไว้เสมอว่าไม่ได้เลวร้ายไปกว่าที่เมืองสิงคโปร์และปีนังเลย แต่สิงคโปร์หรือปีนังนั้นเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิ ก็เปรียบเสมือน *chez soi* คือลานหลังบ้าน เราไม่ต้องยุ่งเกี่ยวกับพระราชวงศ์และราชสำนักที่ล้อมกรอบด้วยพิธีการอันเข้มงวดกดขี่และไม่มีความเข้าใจได้ ไม่ต้องเกี่ยวข้องกับเหล่าข้าราชการที่มีเสน่ห์แต่ลึกลับและไวใจไม่ได้

พวกคุณหญิงคุณนายทั้งหลายเล่าก็ไม่ชอบที่นี่เลย ผิวพวกเขาเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอมเหลือง อารมณ์แปรปรวน โกรธง่าย และเมื่อนำยตลอดเวลา

งานเลี้ยงต้อนรับที่นี้เป็นงานเล็กๆ ได้รับความสำคัญ ไม่มีโรงละคร ไม่มีการแสดงดนตรี คนรับใช้พูดอังกฤษแทบไม่ได้ และไม่สมควรเลยสำหรับใครก็ตามที่อยากกินไข่มุกสักๆ หรือสตูที่ไม่ถูกกลบด้วยพริกจะต้องมาหัดเรียนภาษาไทยเพื่อการนี้โดยเฉพาะ

หากสยามไม่ได้ตั้งอยู่ในเขตยุทธศาสตร์ ไม่ได้ได้อยู่ระหว่างอาณานิคมพม่ากับมลายาของอังกฤษทางทิศตะวันตกและใต้ และชนาบดีด้วยอินโดจีนของฝรั่งเศสทางทิศตะวันออกก็ ราชอาณาจักรแห่งนี้ก็คงไม่มีใครโยติ โดยเฉพาะฝรั่งเศสที่ทะเลยอทะยานอยากครอบครองดินแดนในบริเวณนี้มากขึ้น แน่หนอว่าชะตากรรมในภายภาคหน้าของสยามไม่ได้อยู่ในมือของชาวสยามในราชอาณาจักรแห่งนี้ แต่ถูกกำหนดอย่างลับๆ ที่กรุงลอนดอนและปารีส ระหว่างมหาอำนาจเจ้าอาณานิคมคู่แข่งสองชาติที่เป็นมิตรแต่ชิงชัยกันอย่างดุเดือดในเกมหมากรุกครองโลก

ดังนั้นเจ้าหน้าที่ในคณะทูตอังกฤษที่บางกอกจึงเขียนรายงานถอดเป็นรหัสลับส่งโทรเลขแจ้งข่าวหรือข่าวลือล่าสุด เช่น พระเจ้าอยู่หัวทรงพระประชวรอีกแล้ว หรือเชื่อได้ว่าประชวร หรือข่าวฝรั่งเศสส่งคณะที่อ้างว่ามุ่งสำรวจทางวิทยาศาสตร์และทำแผนที่ไปเมืองลาว หรือข่าวทหารกองใหม่มาประจำการที่ตั้งเกี่ยแล้ว หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ก็จะสลัดเสื้อนอก ถอดผ้าพันคอออกอย่างโล่งอก แล้วออกไปตีเทนนิสที่สนามแถวถนนสุรวงศ์

ไมเคิล ครอว์เฟิร์ด เลขานุการเอกแห่งสถานอัครราชทูตอังกฤษไม่เคยมีความคิดเห็นเยี่ยงเพื่อนร่วมงานเลย แต่เขาไม่กล้าที่จะเอ่ยปากยอมรับเรื่องนี้ เขายืนฟังราวไม่เห็นว่าเทียบเรือที่คุลกสถาน เหมือนมองดูน้ำสีน้ำตาลแดง ชุ่นคลั๊กที่กระเพื่อมๆ ในแม่น้ำสายใหญ่เบื้องล่าง เขามาเร็วไป เจ้าพนักงานคุลกการบอกอีกหนึ่งชั่วโมงเป็นอย่างน้อยเรือกลไฟ*โพนดีเพนเดนต์* จากสิงคโปร์ จึงจะมาถึง เพราะน้ำขึ้นน้ำลงนะ เจ้าพนักงานอธิบาย ทำสีหน้าภาคภูมิใจอย่างรู้ดี ราวกับว่าเขาเองเป็นคนควบคุมน้ำขึ้นน้ำลง

ห้องฟ้าเปลี่ยนเป็นสีซีเทา ฝนคงตกหนักในไม่ช้า อากาศที่ร้อนอบอ้าวนี้ คงจะเย็นลงบ้าง ไมเคิลไม่เคยเห็นบ้านเมืองที่เป็นเช่นนี้มาก่อนเลย ทุกอย่างที่ดู ต้องมีส่วนเสียปนอยู่ด้วย อากาศชื้นแฉะเหลือทนจนรองเท้าขึ้นรา เครื่องเรือนไม้ ทาน้ำมันชักเงาก็เหนียวหนืดติดนิ้ว และหนังสือพิมพ์แทบจะเปียอยู่ยู่คามือ เวลาทางออกมาอ่าน หมึกเประอะเลอะเปื้อนไปทั้งมือ ตกตึกก็ต้องนอนพลิกไป พลิกมาเป็นชั่วโมงๆ อยู่ใ้ในมุ้ง ฟังเสียงยุงบินหึ่งๆ เรื่องจะนอนหลับได้นั้นคอย ไปเถิด เพราะในหน้ามรสุมสถานทูตทำงานช้าลง เวลาตอนบ่ายก็อุทิศให้กับการ นอนพักผ่อน อย่างน้อยพวกนักการทูตรุ่นผู้ใหญ่ก็งีบหลับตอนบ่าย ส่วนนักการ ทูตหนุ่มๆ ที่เป็นโสดก็ปล่อยให้สบายใจให้สาว ๆ ชาวสยามที่ดูเหมือนจะมีเสียง เก็บไว้ที่บ้านกันทุกคนคอยปรนเปรอ พวกเขาพูดคุยเล่าเรื่องนี้ หัวร่อต่อกระซิก กันอย่างโจ่งครึม นั่นหลังจากที่กวาดตาดูให้แน่ใจแล้วว่าไม่มีพวกเมียๆ ชาวอังกฤษ คอยฟังอยู่ใกล้ๆ

แต่ไมเคิลไม่เคยทำอะไรเช่นนี้เลย เขาไม่เคยพูดคุยว่าทำอะไรบ้างใน ยามบ่าย

เรือขายของกินลำน้อยจอดใกล้ท่าหน้า ระลอกคลื่นเล็ก ๆ ที่เกิดจากลม กระโชกซัดกระแทกเรือให้ลอยขึ้น ๆ ลง ๆ หม้อน้ำเดือดบนเตาถ่านที่ชายชรา ฝ้าประคองไว้ที่ทำยเรือจวนเจียนจะล้มคว่ำ หญิงสาวผู้หนึ่งยืนจมอยู่ในน้ำแค่ สะเอว สระผมอย่างใจลอย เธอดำลึกลงไปในน้ำแล้วผุดขึ้นมา หยดน้ำไหล เป็นทางไปตามตัว ฝ้าฝ้ายผืนยาวที่พวกคนจนทั้งชายหญิงในสยามนุ่งห่มกัน เป็นประจำนั้นพันอยู่รอบตัว

อากาศทวีความร้อนขึ้น หมอกไอจิ่งก่อตัวหนาเหนือพื้นน้ำ จู่ๆ ทิวทัศน์ ก็กลายเป็นภาพเขียนสีมืดคล้ำ ต้นไม้เกือบดำสนิทภายใต้ท้องฟ้าสีเทาเงิน สีสนเดียวที่แต้มแต่งให้เห็นคือสีส้มแกมเขียวของหลังคาวัดใกล้ๆ

เขาคิดถึงรูปวาดที่เคยเห็นที่เมืองเวนิส ภาพวาดด้วยหมึก ระบายด้วย

ลึ้นน้ำเพื่อเน้นให้เห็นฉากงดงามสี่ขาวเหลืองมุก

“คิดดูสิ บางกอกนี้มีสมณานามว่าเวนิสแห่งโลกตะวันออก” แมกซ์ฟิลลิปส์ หนุ่มเจ้าปัญญาประจำสถานทูตมักพูดเสมอด้วยเสียงขึ้นจมูกกลัวเสียงหัวเราะ “แล้วลองนึกดู คนเมืองเวนิสละจะพอใจไหมถ้าบอกว่า เขาอาศัยอยู่ในบางกอกแห่งโลกตะวันตก”

เขาถอนใจและคลี่จดหมายออกอ่าน จดหมายจากมารดา สาเหตุที่ทำให้เขาต้องมาอยู่ที่นี้ตั้งแต่เข้าตรู่ เขาอดยิ้มไม่ได้เมื่อเริ่มอ่านจดหมาย รู้สึกเหมือนเห็นมารดาอยู่ในห้องนั่งเล่นตอนกลางวันท่ามกลางหนังสือ รูปภาพ และงานเย็บปักถักร้อย ได้ยินเสียงที่รินหูของเธอแว่วๆ

ลอนดอน วันที่ 12 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1890

ลูกชายที่รัก

ในฐานะแม่ที่ดี แม่จะถามแถมแถมๆ เรื่องสุขภาพ การกิน การนอน และเรื่องความเป็นอยู่ต่างๆ แต่ก่อนอื่นแม่มีเรื่องสารภาพ แม่ให้ที่อยู่ของแกกับลูกพี่ลูกน้องของแม่ แดฟนี่ ลูกัสโซเวง แม่นึกภาพออกว่าแกคงจะเลิกคิ้วทั้งสองข้างแถมยกไหล่ขึ้นด้วย ทำให้แกดูเหมือนพ่อมาก ใช่แล้วจะ แกรู้จักญาติแม่คนนี้ แม่พูดถึงเขาออกบ่อย เขาแต่งงานกับคนฝรั่งเศสที่ไว้จอนหนาๆ ยาวๆ น่าประทับใจมากยิ่งงึล่ะ เขาร่ำรวยมากๆ ด้วย แน่ละว่าทำให้พ่อยอมรับเรื่องเชื้อชาติของเขาได้บ้าง ถ้าแม่จำไม่ผิด ดูเหมือนเขาจะมีโรงงานหล่อโลหะ หรืออะไรทำนองนี้ที่เป็อนเประพอๆ กันนั่นแหละ เราเคยไปพักผ่อนหน้าร้อนที่วิลลาริมทะเลของเขาที่เมืองบียาร์ริตซ์เมื่อแกอายุแปดขวบ ก่อนที่แกจะไปเข้าโรงเรียน แกเล่นสร้างป้อมปราการทรายที่ชายหาดกับลูกชายของเขาชื่อ วิกเตอร์ เห็นไหม แกนี่ก็ออกแล้วใช่ไหม

ถามว่าทำไมแม่ถึงเอาที่อยู่ของแกให้เขาไปนะหรือ ก็เพราะจูลี่ ลูกสาวของเขาอะลิ จะไปถึงบางกอกวันใดวันหนึ่งในฤดูใบไม้ผลินี้ เพื่อจะไปอยู่ใกล้ๆสามีของเขาที่ทำงานในคณะสำรวจทางวิทยาศาสตร์ค้นหาพืชหายากหรือแมลงที่ไม่เคยมีใครรู้จักสักแห่งหนึ่งในเมืองลาว ดูเหมือนว่าชีวิตที่เมืองลาวนั้นจะไม่เหมาะกับหญิงสาว ดังนั้นเธอจึงจะไปอยู่ที่บางกอก คอยให้สามีมาอยู่ด้วยเป็นครั้งเป็นคราวเวลาที่เขาไม่ต้องไปสำรวจค้นหาดอกไม้ ยักษ์กินคน หรือผีเสื้อพันธุ์ใหม่

แหม แม่ละอยากให้ผู้หญิงทุกคนสามารถตั้งต้นชีวิตแต่งงานได้แบบนี้ ที่อังกฤษพวกเราคอยให้สามีกลับมาจากสโมสร แต่โซครายที่บรรดาสามีกลับมาบ้านทุกๆคืนเลย

เอาละ เข้าเรื่องกันหน่อย จดหมายของแดฟนี่ะแปลกๆชอบกล แม้ว่าค่อนข้างจะไร้ชีวิตชีวาเป็นบางช่วงแล้วกลับร่าเริงเล่าเรื่องมากมาย แม้ว่าเขาต้องไม่เห็นด้วยกับการมีคู่ครั้งนี้แน่ๆ แต่ลูกสาวยีนกรานจะแต่งให้ได้ ลูกสาวคงจะอายุครบกำหนดแล้ว และมีเงินของตัวเองด้วย แม่จำได้ว่าคุณตาของเขา หมายถึงพ่อของแดฟนี่ แม่ไม่รู้สักนิดนะว่าคุณปู่ชาวฝรั่งเศสของเขาเป็นใครกัน แม่คิดว่าคุณตานะจัดการแบ่งเงินแบ่งทองไว้ให้พวกหลานสาวทุกคนแล้ว เออ ไม่เช่นนั้นละก็อาจเป็นเพราะ...แต่แม่ว่าเป็นไปไม่ได้หรือว่าลูกสาวเขาอยู่ในสภาพอะไรๆที่ทำให้ต้องรีบแต่งงาน งานแต่งงานนั้นมีขึ้นเมื่อหกเดือนก่อน แม่ขอยกที่แดฟนี่เขียนมาบอกนะ “งานจัดขึ้นอย่างเร่งร้อน เพราะหลุยส์ (แม้ว่าคงหมายถึงสามี) ต้องเดินทางไปถึงเมืองไซ่ง่อนต้นเดือนตุลาคมเพื่อไปสมทบกับคณะสำรวจ”

ลูกรัก จดหมายนี้ยุ่งเหยิงเกินไปหน่อยหรือเปล่าจ๊ะ แก

ต้องหัดทนกับแม่ที่ส่องบ่นป่วนหน่อยนะ

อย่างไรก็ตาม ต้องมีปริศนาแน่นอน ไม่เช่นนั้นแม่คงได้ รับเชิญให้ไปร่วมพิธีแต่งงาน หรืออย่างน้อยเขาก็ต้องส่งข่าวมา บอกให้รู้ เพราะว่าจะได้รับโถงเงินสำหรับเก็บเกลือจากห้างเอสเปรีย ที่แม่มักส่งให้เป็นประจำในกรณีแบบนี้

แพทย์ยามสืบข่าวมาเพิ่มเติมด้วย แก่ก็รู้ว่าแม่ชอบเรื่อง อื้อฉาวของคนอื่นนักละ แม้ว่าคงเป็นเพราะแม่สลดใจที่ชีวิตแม่นี้ ช่างไร้ตำหนิเสียเหลือเกิน พุดกันตรงๆ แม่อิจฉาผู้หญิงสาว ๆ สมัยนี้จริงๆ สมัยแม่น่ะ เราไม่เคยทำอะไรที่น่าสนใจเลย แม้แต่ จะแต่งงานแบบเร่งรีบ

แม่เดาว่าแกคงจะได้รับจดหมายอีกฉบับจากแดพนี่ ที่เล่ารายละเอียดต่างๆเพิ่มเติม แลกนะ แม่จำจุลี่ไม่ได้เลย แล้วแหละ

อย่างไรก็ตาม แม่หวังว่าแกจะยังสนุกสนานกับชีวิตใน เมืองสยามนะจ๊ะ ลูกชายที่รัก จดหมายแกมีแต่เรื่องงานเต็มรำ เรื่องไปปิกนิก แล้วก็งานเลี้ยงดีบิลเลียด แม่สงสัยจริงว่าแกเต็มรำ แต่งชุดราตรีสโมสรไปได้อย่างไรในเมื่อร้อนอบอ้าวปานนั้น

คราวหน้าถ้าแม่พบนายกรัฐมนตรียของเราที่ควบตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศด้วย (ลอร์ดซอลล์เบอร์รี่ ยังคงว่าราชการควบสองตำแหน่งนี้ได้ใช่ไหม เขาแน่ฉลาดจริง ๆ นะ) แม่จะเรียนท่านว่านักการทูตของเรามีชีวิตยากลำบากมาก ๆ

ดอกโคโรลล์สีม่วงสีเหลืองบานสะพรั่งไปทั่ว งามน่ารักมาก ซีมอน แมวของแม่เพิ่งตกจากมาครอกหนึ่ง เป็นลูกแมวแสนน่ารัก ห่าตัวจ๊ะ แม่ไม่ยอมให้คนเอามันไปถ่วงน้ำหรอก ถึงเวลาที่แก กลับมาบ้าน แม่คงกลายเป็นยายแก่ตัวเหม็นหึ่งมีแมวรุมล้อม

พ่อของแกก็สบายดี
ขอส่งความรักที่สุดมาให้แทนนะไม่เคิล ช่วยดูแลจูลีด้วย
อย่างน้อยก็ในช่วงแรกๆ นะจ๊ะ

แม่ของแก
ซินเนีย ครอว์เพิร์ต

แม่เข้าใจผิด เขาจำหน้าร้อนนั้นได้ดี บ๊อบปรากฏทรายบนชายหาด ต่อสู้กับวิกเตอร์ กอบทรายเต็มกำมือขว้างใส่ตากันอย่างดุเดือด ทั้งคู่ใส่ชุดว่ายน้ำที่หน้าขบขันที่สุด ผ้าลายขวางๆ ทั้งแสบทั้งคัน เขาเกลียดจับใจ และที่เขารำคาญมากเหนือสิ่งอื่นใดคือวิธีการที่วิกเตอร์เปลี่ยนจากภาษาอังกฤษที่ใช้พูดกับแม่และพี่เลี้ยงมาเป็นภาษาฝรั่งเศสที่ฟังเสแสร้งและเข้าใจยากเมื่อพูดกับน้องสาว เด็กหิมๆ ซึ่งคงจะเป็นจูลีที่เขาต้องมารับวันนี้

อันที่จริง ถ้าเขากับวิกเตอร์จะเห็นพ้องต้องกันอยู่เรื่องหนึ่ง นั่นก็คือต้องกันจูลีไม่ให้มาเล่นเกมด้วย ดังนั้นเธอจึงวิ่งร้องไห้ไปฟ้องแม่กับพี่เลี้ยง แต่กลับถูกรบรมาว่าสุภาพสตรีน้อยๆ ที่เรียบร้อยจะไม่เล่นทำสงคราม หรือจะว่าไปต้องไม่เล่นกับพวกเด็กผู้ชายเลย

เขาจำแม่ของเธอได้ด้วย เขาเรียกท่านว่าน้ำแดฟนี เธอสวยแบบบอบบาง ห่มผ้าคลุมไหล่รอบตัวเมื่อลมโชยมาแผ่วเบา ดวงตาสีม่วงลาเวนเดอร์นั้นดูเหมือนจะโตกว่าตาของแม่เขา ทั้งขนาดก็ดูดำกว่าด้วย จำได้ว่ามีทารกอ้วนๆ อีกคนส่งเสียงอ้อแอ้อยู่ในอ้อมแขนของแม่นม หน้าแดงก่ำ และเท้าโตเบ้อริ้ม

พวกเขาไม่เคยกลับไปพักร้อนที่เมืองบียาร์รีตซ์อีกเลย “ฉันนะรักลูกที่ลูกน้องมากนะ แต่เขากลายเป็นคนฝรั่งเศสไปแล้ว ต้องนั่งรถไฟเดินทางนานเกินไป เพลียเกินไป” แม่ของเขาพูดขึ้นเมื่อกลับถึงบ้าน

หลังจากนั้นอีกหลายปี เขาถึงเข้าใจว่าแม่เครือญาติฝ่ายน้ำแดฟนีจะมั่งคั่งกว่าตระกูลของเขามาก ทว่าพวกเขา กลับดูถูกดูหมิ่นครอบครัวของน้ำแดฟนี

อยู่บ้าง เพราะว่าเป็นพวก “พ่อค้า”

แม่ของน้ำแดงนี่แต่งงานกับทายาทของมรดกมหาศาลที่มาจากโรงทอผ้าฝ้าย ส่วนพี่สาวของเธอแต่งงานกับลูกชายคนสุดท้ายของขุนนางระดับเอิร์ล นั่นคือคุณตาของเธอ ฉะนั้นตระกูลทั้งสองสาขาจึงเห็นห่างจากกัน จะพบปะกันบ้างก็ในงานสมรสหรืองานศพ ส่งจดหมายถึงกันในเทศกาลคริสต์มาส และแน่ละ พักร้อนด้วยกันหนึ่งครั้งเมื่อนานมาแล้ว

“การคำเป็นประจักษ์เลือกที่หล่อเลี้ยงจักรวรรดิ” วันหนึ่งพ่อบอกเขาดังนี้ “แต่ต้องมีคนแบบพวกเราที่แหละที่ช่วยประกันว่าจะมีจักรวรรดิตั้งมั่นให้เลือดได้ไหลเวียนหล่อเลี้ยง”

เสียงฟ้าร้องคำรามพร้อมๆ กับสายฝนกระหน่ำลงมา ฝนเม็ดใหญ่ตกลงบนจดหมาย หมึกก็ละลายพร่ามัว เขารีบหลบเข้าไปภายในตัวอาคารสุกสกาน แม่น้ำทั้งสายหายลับไปจากสายตา ซ่อนอยู่เบื้องหลังม่านหนาของสายฝนที่บดบังท่าเทียบเรือเบื้องล่างด้วย

นี่แหละหรือวันที่จะตั้งต้นชีวิตใหม่ เขารำพึงเมื่อลมกระโชกพัดเปิดประตูผางออกมา ผู้โดยสารเรือมาถึงแล้ว กุฏิแบกของถลาไถลขวัไช่ว บ้างร้องเสนอบริการ บ้างก็แบกขนสัมภาระ ผู้โดยสารเรือจากสิงคโปร์เที่ยวนี้นี้ก็เหมือนกับเที่ยวอื่นๆ ประกอบด้วยผู้คนหลากหลายมารวมกัน มีชาวจีนท่าทางมั่งคั่ง แต่งกายแบบตะวันตกสองสามคน พวกนี้มีคนรับใช้กลุ่มใหญ่โค้งคำนับกราบกรานคอยต้อนรับ มีผู้ชายอังกฤษหน้าแดงก่ำและสงเสียงดังอีกกลุ่มหนึ่ง เป็นพวกพ่อค้ารายย่อยอย่างไม่ต้องสงสัย หญิงสาวอีกคนมีสาวใช้คุ้มทารกตามมาด้วย ฉะนั้นต้องไม่ใช่จูเลียแน่นอน แล้วก็มีคู่สามีภรรยาวัยกลางคนพูดภาษาเดนมาร์กหรือสวีเดน มีเด็กสาวตามมาติดๆ คงเป็นลูกสาวของพวกเขาอย่างไม่ต้องสงสัย แต่เด็กสาวคนนั้นเหลียวมองรอบตัวแล้วยิ้มอย่างโล่งอก ก่อนเดินตรงมาหาเขา

“พี่เฒ่าเคลิไซ์ใหม่คะ”

เขาก็มองเธอ ไม่นึกเลยว่าญาติสาวจะตัวเล็กเช่นเดียวกับเด็กสาวชาวสยาม ดูเหมือนเด็กอายุสักสิบสี่ปี เธอไม่ได้สวมหมวก แต่ถือหมวกกะโล่ไว้ในมือ เนื้อตัวเปียกโชกเสียจนกระทั่งมีน้ำหยดมาจากชายกระโปรงชุดผ้าเลิร์จที่ไม่เข้าท่าอย่างยิ่ง กลายเป็นแอ่งน้ำเล็กๆ อยู่รอบๆ เท้า

“ฉันจำคุณได้แล้ว ฉันคิดว่าจำได้นะ”

“ผมก็จำคุณได้”

หญิงสาวยิ้มน้อยๆ “จริงหรือคะ อ้อ ขอไปล้างและขอบคุณพวก ลาร์เซ็นก่อนนะคะ พวกเขาช่วยดูแลฉันระหว่างเดินทางค่ะ”

“แน่นอน ผมก็ต้องขอบคุณพวกเขาด้วยเหมือนกัน”

ทั้งคู่ต่างยิ้มแย้ม จับมือกับสุภาพสตรีชาวเดนมาร์กและสามีของเธอที่บอกเล่าพวกเขาด้วยสีหน้าเคร่งๆ แล้วจัดแจงการร่ำอำคั่นมที่มาก่อนจะเดินออกไปท่ามกลางสายฝนที่กระหน่ำลงมาอย่างหนัก

ลูทีหันกลับมาหาเขาและพูดเรียบๆ “อันที่จริง สองคนนั้นมาเรือขนาด หนักเลยระหว่างที่ข้ามทะเลมานี้ ฉันไม่ได้เห็นหน้าเห็นตาพวกเขาเลยจนกระทั่ง อาหารเข้ามือนี่ ไม่ใช่ว่าฉันจะต้องมีคนดูแลหรอกนะคะ เพียงแต่ว่าเพื่อนฉันที่ ลิงค์โบร์รู้จักพวกเขา แล้วคิดว่าจะดีกว่าถ้าจะฝากฉันมาอยู่กับใครสักคน”

เธอดูจะมั่นใจในตัวเองมากๆ สำหรับคนที่เพิ่งจะเป็นเจ้าสาวมาไม่นาน ไม่เคิลคิด รู้สึกโล่งใจที่ภาษาอังกฤษของเธอดีไม่มีที่ติ เกือบจะไม่ติดสำเนียง ฝรั่งเศสเลย ก่อนหน้านั้นเขาก็กังวลเรื่องนี้พอๆ

“คุณเองล่ะครับ เดินทางราบรื่นดีไหม มีพายุในอ่าวแบบนี้ทะเลคงมีคลื่น ลมแรงมากทีเดียว ไปกันเถอะครับ ผมเอาธำมาของสถานทูตมารับคุณ มันใหญ่ กว่าธำของผมเอง นี่กระเป๋าของคุณหรือ ส่งหมวกมาให้ผมเถอะ เวลาผมร่ำม แบบนี้ไม่ต้องสวมหมวกเลยครับ อันที่จริงที่นี่ไม่มีใครสวมหมวกกันเลย เออ แล้วทียบเดินทางของคุณล่ะ ผมมีคนแบกของมาด้วย ส่งตัวให้เขาสิครับ เขาจะได้ จัดการขนไปที่บ้านผม เอาละ ถ้าคุณจะยอมเดินฝ่าฝนอีกที อันที่จริงก็แค่เดินไป

“ไม่กี่ก้าวหกรอกครับ”

เขารู้ตัวว่าพูดพล่ามเหมือนคนขี้ตื่น แต่หญิงสาวที่มั่นใจในตัวเองมักทำให้เขามีอาการแบบนี้เสมอ นี่เขาจะอยู่ได้อย่างไรถ้าจะต้องมีเธออยู่ใกล้ๆ อีกตั้งหลายเดือน

ไมเคิลช่วยพยุงเธอขึ้นไปนั่งในรถม้า ตรวจดูให้แน่ใจว่าหลังคาที่ทำด้วยผ้าอาบน้ำมันสีดำและมีรูรั่วนั้นผูกยึดไว้แน่นหนาเท่าที่จะทำได้ หลังจากนั้นจึงเคาะหน้าต่างบอกให้คนขับรถม้าออกรถได้ เธอยังไม่พูดอะไรมากนักนอกจากขอบคุณที่เขาช่วยเธอขึ้นรถ แล้วเหลียวมองรอบตัว พยายามมองดูบ้านเมืองรอบๆ ผ่านหน้าต่างที่มีละอองน้ำจับฝ้ามัว

“นี่เป็นถนนสายหลักครับ” เขาอธิบาย “เราเรียกว่า ถนนใหม่ แต่คนสยามเรียกถนนนี้ชื่อหนึ่ง สถานทูตกับโรงแรมส่วนใหญ่ก็อยู่บนถนนสายนี้แหละ ดูนั่นสิ เห็นตึกหลังใหญ่ นั่นคือที่ทำการไปรษณีย์ ผมมีแบบฟอร์มไว้แล้ว ถ้าคุณอยากส่งโทรเลขถึงพ่อแม่คุณตอนสายๆ วันนี้ก็ได้นะครับ เดี่ยวนี้เรามีไฟถนนเป็นไฟฟ้าแล้วบนถนนใหม่นี้ ตอนกลางคืนสวยทีเดียว และปลอดภัยมากขึ้นด้วย ก่อนนี้ไม่รู้เลยว่ารถม้าของเราจะไปชนกับเกวียนเข้าเมื่อไรไม่เคยแขวนไฟสัญญาณได้เลย ด้านหลังสวนนั้น ไซ้แล้ว ที่มีต้นไม้สูงๆ เป็นแถว นั่นคือสถานทูตฝรั่งเศสครับ วันไหนสักวันในสัปดาห์นี้คุณคงต้องไปให้นามบัตรรายงานตัวไว้ ไกลออกไปหน่อยนั่นคือโรงแรมโอเรียนเต็ลที่มีชื่อเสียงครับ สถานทูตอังกฤษก็อยู่ใกล้ๆ แต่ว่าอยู่ข้างหลังเรา อยู่ริมแม่น้ำ เหนือคุลกสถานขึ้นไปหน่อยหนึ่งครับ”

เธอเข้ตหน้าต่างด้วยมือที่สวมถุงมืออยู่ เฟ่งมองออกไปข้างนอก ขณะที่รถม้าคันใหญ่กำลังจะเลี้ยวซ้ายตัดผ่านรถเข็น รถขนของ รถลาก ตลอดจนผู้คนที่ขายหญิงที่เดินห่อไหล่ผ้าสายฝนและแรงลมที่กระหน่ำลงมา บ้างก็แบกของหนักไว้บนหลัง บ้างก็หาบคอนกระบุงกระจาดบนไหล่ ช่างเหมือนกับที่บรรยายไว้ในหนังสือของมิลลิสเลียวโนเวนส์ ครูสอนภาษาอังกฤษถวายพระราชโอรส

พระราชธิดาของพระเจ้าแผ่นดินสยามไม่ผิดเพี้ยน ช่างเหมือนกับที่เธอเคยนึกฝันไว้ด้วยเช่นกัน แต่เหตุไฉนเธอถึงไม่รู้สึกตื่นตาตื่นใจมากไปกว่านี้เล่า หญิงสาวถามตัวเอง พยายามปลุกความคาดหวังตื่นเต้นที่ดูเหมือนสูญหายไปให้กลับคืนมา

เป็นเพราะสายฝนที่กระหน่ำลงมาอย่างไม่ปราณีปราครัยบนดาดฟ้าเรือเมื่อเข้ากระนั้นหรือที่ทำให้เธอมองเห็นทุกสิ่งทุกอย่างเหมือนอาบไปด้วยแสงแห่งความหดหู่ เมื่อตื่นขึ้นเช้านี้ เธอบอกตัวเองว่า ไข้แล้ว วันนี้แหละ ในที่สุดวันนี้เธอก็มาถึงบางกอก ทว่าตอนนี้เธอกลับนึกปรารถนาให้ตัวเองกลับไปอยู่ที่บ้านในกรุงปารีส

เธอมองเห็นเพียงหลังเล็กๆ เป็นโรงครัวและร้านขายอาหาร ผู้คนกลุ่มรวมกันอยู่ใต้ชายคาผ้าใบ ล้อมรอบเตาไฟควันโขมง เธอได้ยินเสียงแหลมๆ ร้องตะโกนได้กลิ่นปลาทอดลอยเข้ามาในรถม้าเมื่อรถกระชากทะยานไปข้างหน้า และค่อยๆ ผ่านเลยฝูงชนไป ที่นั่นต้นไม้สูงทอดกิ่งโค้งและสะบัดหยดน้ำลงบนถนนสายแคบๆ คนผ่านไปมาได้แต่นึกเดาศภาพบ้านและสวนที่อยู่เบื้องหลังกำแพงสูงที่ล้อมรอบ

“นี่คือ ‘ซอย’ ของผม ซอยในภาษาไทย แปลว่า ทางเล็กๆ เตี้ยวคนสวนจะมาเปิดประตูให้ คอยจนกว่าเราจะไปถึงบันไดระเบียงแล้วค่อยลงนะครับ ทางเดินตอนนี้เป็นโคลน คุณคงเห็นแล้ว บ้านนี้อยู่ไม่ไกลจากสถานทูตเลย ถ้าเข้าไหนไม่มีฝน ผมก็เดินไปสถานทูต ไม่เช่นนั้นก็ไปรถราง มีรถม้าคันเล็กๆ ที่เราเรียกว่ารถเช่าด้วย แต่ผมไม่แนะนำให้คุณใช้บริการหรอกครับ รถเช่าพวกนี้สกปรกมาก เอาละ ถึงแล้ว!”

คนรับใช้ที่ใส่เสื้อนอกสีขาว นุ่งโจงกระเบนสีน้ำเงิน และมีผ้าโพกหัวรีบกางร่มออกมาต้อนรับ แต่ไม่เคลือบกมือใส่

“เข้าไปแล้วพล เราเกือบจะขึ้นบ้านอยู่แล้ว ส่งมือให้ผมสิครับ เวลาฝนตกบันไดค่อนข้างลื่น”

ตอนนั้นเองที่เขามองดูเธอเต็มตาเป็นครั้งแรก ทันทีที่หันไฉนก็รู้สึกถึง

ตนเองเมื่อครั้งที่มารดาพาไปส่งที่โรงเรียนเป็นวันแรก ร่างเล็กๆ บึกบึนที่ไหลตั้งตรง เชิดคางสูง พยายามทำท่าหวาดหวั่นน้อยกว่าที่รู้สึกจริงๆ เขาบีบมือเธอยังอยู่ในถุงมือเปียกโชก ส่งยิ้มแท้ๆ ให้เป็นครั้งแรก “นี่แย่มากๆ เลยใช่ไหม” เขาถาม “ต้องฟังเรื่องอะไรมากมายที่คุณยังไม่ได้อธิบาย แล้วก็ต้องมาอยู่กับญาติแปลกหน้า ผมว่าคุณกล้าหาญจริงๆ”

เขาหน้าแดงช้ำขึ้นมาทันควัน รู้สึกกระดากใจ แล้วปล่อยมือเธอ

จูเลียม แต่ไม่ตอบ เธอมองเลยไปยังห้องโถงทางเดินสลัวๆ พยายามซ่อนความคิดถึงบ้านอย่างรุนแรงที่พลุ่งขึ้นมา รวมทั้งความผิดหวังเมื่อเห็นบ้านหลังนี้ เมื่อคิดว่าจะต้องอยู่ที่นี้อีกนาน...นานแค่ไหนกันหนอ อย่างน้อยก็คงอีกหลายสัปดาห์ก่อนที่เธอจะหาบ้านได้ แล้วจะเป็นบ้านแบบไหนล่ะ ที่ไหนสักแห่งที่ขึ้นและ ชวนหดหู่ใจแบบบ้านหลังนี้นะหรือ เธอยอมแลกทุกอย่างให้ได้กลับไปอยู่ที่ถนนมัลแลร์เบอะอีกครั้ง อยู่ในบ้านในเมืองที่คุ้นเคยและสะดวกสบาย มีหนังสือนวนิยายวางบนตัก มีถ้วยชาวางที่ข้างศอก และมีคุณแม่ที่รักคอยบอกว่าถ้าเธออยากจะทำสามีให้ได้ล่ะก็ ควรจะละสายตาจากหนังสือ เก้าอี้ผมเป็นมวยสูง ตอบรับบัตรเชิญไปงานเลี้ยงดื่มน้ำชา เต็มว่า หรืองานแสดงดนตรียามค่ำที่เธอเพิ่งได้รับมา

เฮ้อ ฉันก็หาสามีได้แล้วไง เธอคิด นี่แหละถึงได้ตกมาอยู่ที่นี้ ในบ้านหลังนี้มีตมตม ซอมซ่อ ร้อนอบอ้าวเหลือทน และยังคงเจอญาติผมสี่ราย หัวเริ่มล้าน ที่เอาแต่พูดพลาโมไม่หยุด สั่งคนรับใช้ให้เอากระเป๋าของเธอขึ้นไปข้างบน ให้ช่วยจุดตะเกียงในห้องนั่งเล่น ทีบเดินทางกำลังจะมาถึงแล้ว เธออยากได้น้ำชาหรือจะเอาน้ำมะนาว ถือเสียวว่าเป็นบ้านของเธอด้วยนะ ทำตัวเหมือนอยู่ที่บ้านเธอเลย สั่งคนรับใช้ให้เหมือนเป็นคนรับใช้ของเธอเอง

เขาพายมือไปที่คนรับใช้ผู้ชาย

“ผลู้ภาษาอังกฤษ พุดพอใช้ได้ แต่อย่าถือสาเลยนะครับถ้าเขาจะเรียกคุณว่า ‘คุณผู้ชาย’ พวกคนที่นี่เขาแปลคำว่า sir เท่ากับคำว่า ‘คุณ’ ซึ่งเป็นคำ

นำหน้าชื่อของทั้งผู้ชายแล้วก็ผู้หญิง”

ผลิ้มแห่ง คำนับพร้อมยกมือขึ้นประกบตรงหน้า จู๋ลีเลียนแบบวิธี ทักทายเช่นนั้นอย่างเก้งก้าง

“ผมบอกผลิให้จ้างสาวใช้ให้คุณคนหนึ่ง ผมฟังว่าเขาชื่อฝ้ายนะ เคยทำงานกับครอบครัวคนอังกฤษ แต่ถ้าไม่ถูกใจก็ไม่ต้องวิตก เขาจะหาคนใหม่ให้คุณได้”

เธอเดินตามเขาไป รู่ลี้กินนงเล็กน้อย ทางซ้ายมือคือห้องนั่งเล่น มีเครื่องเรือนหุ้มผ้าลายดอกโตๆ สีซีดๆ ตะเกียงน้ำมันสองดวงส่องแสงไปที่ตู้หนังสือ ฝ้ายหนา เรียงรายด้วยหนังสือที่ซอกซำเพราะผ่านการอ่านซ้ำแล้วซ้ำอีก มีเครื่องถ้วยชามดินเผาสีเขียวๆ สองสามชิ้นตั้งไว้ รวมทั้งเทวรูปสัมฤทธิ์แปลกๆ ดูน่ากลัว ส่วนห้องทางขวามือนั้นเป็นห้องกินข้าว ตั้งโต๊ะไม้มีที่มาสีแดง ชุดน้ำชาเงินหมองๆ วางอวดไว้บนโต๊ะ และมีเก้าอี้อย่างน้อยสิบสองตัวรอบโต๊ะ

“โรงครัวอยู่แยกจากตัวบ้านไปครับ อาหารถึงไม่เคยร้อนเลยเมื่อยกมาถึงโต๊ะ ที่ทำแบบนี้ก็เพราะไม่อยากเสี่ยงเรื่องไฟไหม้ บ้านพวกนี้สร้างด้วยไม้ทั้งนั้น นี่รูใหม่ พอถึงหน้าแล้ง คุณจะตกใจว่าบ้านไม้ของคนไทยไม่รู้ที่ลึบหลังที่ถูกไฟไหม้ ก็แน่ละ พวกเขาไม่เคยระมัดระวังกันเลยเรื่องตะเกียงน้ำมัน”

ห้องของเธออยู่ชั้นบน จะมีคนเอาน้ำร้อนมาให้อาบ บ้านนี้ค่อนข้างมืด เขาเสริม เพราะว่าการรุ่มงลวดเพื่อกันยุงไม่ให้เข้ามา แต่จริงๆ แล้วกันไม่ได้หรอก

“ผมต้องกลับไปสถานทูตแล้วครับ แต่จะกลับมากินมื้อเที่ยงด้วย หมายถึงอาหารกลางวันนะครับ คุณต้องหัดให้ชินกับสำนวนภาษาที่เราใช้กันที่นี่ด้วยนะ รูใหม่ ประเดี๋ยวฝนก็จะหยุดตกแล้ว ทุกๆ อย่างก็จะดูสว่างใสวขึ้น ถ้าคุณจะไปชมสวนละก็ ระวังงูด้วย”

เขากุมมือเธออีกครั้ง สบตาเธอตรงๆ “อย่าเพิ่งใจเสียเลยนะ”

ระวังงูด้วย เธอทวนย้ำอยู่ในใจ เมื่อขึ้นไปดูห้องของเธอ มีเตียงใหญ่คลุมด้วยมุ้งผ้าโปร่ง โต๊ะที่ตั้งตะเกียงทองเหลืองสีออกเขียวๆ มีข้าวของอะไรๆ อีก

ไม่กี่ชั้น อย่าเพิ่งใจเสียเลยนะ พุดนะง่าย ทำสิยาท เธอถอดถุงมือ ทรวดนั่งลงบนเตียง แล้วตั้งต้นปลดกระดุมรองเท้าบู๊ต น้ำตาเริ่มไหลรินลงอาบแก้ม เธอรู้สึกร้อนรุ่ม แต่เสื้อผ้าที่เปียกโชกนั้นเย็นขึ้น เธอไม่เคยรู้สึกอ้างว้างเช่นนี้มาก่อนเลยตลอดชั่วชีวิต ประตูลงเปิดออก ร่างสีน้ำตาลแดงๆ โผล่เข้ามา แבקถาดบรรจุกาแฟและถ้วยมาด้วย

“เหมมมิลลิสคะ ฉันซื้อฝ้ายเจ้าคะ” things ที่ผมตัดลิ้น แข็ง ซึ่ไปทั้งหัว แต่ดูแล้วเขากงเป็นผู้หญิง คงจะเป็นสาวใช้ของเธอ หล่อนคลานเข้าเข้ามาในห้องวางถาดบนโต๊ะข้างเตียงแล้วหมอบกราบ

ตายแล้ว! ความทรงจำเรื่องทาสที่นอนนุ่มของมิลลิสเลียโนเวนส์ผุดขึ้นมาในหัวของจูลี เธอรู้สึกขมขื่น ไม่ใช่แน่ๆ ไม่มีทาง ผู้หญิงคนนี้ได้ถูกซื้อมาให้เธอใช้งานเหมือนเป็นสัตว์เลี้ยงหรอกนะ

“ไม่เอา ฝ้าย ลูกขึ้นเถอะ” แต่ฝ้ายกลับคว้าซื้อให้เธอแล้วตั้งต้นจัดการปลดปล้ำปลดกระดุมรองเท้าบู๊ตอย่างคล่องแคล่ว ไม่ต้องใช้ตะขอที่เธอยื่นให้เลย ระหว่างนั้นหล่อนก็ส่งเสียงกุกกักในคอแสดงอาการไม่ชอบใจรองเท้าของเธอ ส้นเท้าที่ผมตัดเสียส้นให้ถุงน่องที่เปียกโชกไปด้วย หลังจากนั้นหล่อนก็ทำไม่ทำมือบอกให้เธอหันหลังมา จัดแจงปลดกระดุมเสื้อและเริ่มคลายเชือกที่รัดเสื้อชั้นในแบบรัดทรงออก

จูลีถอนใจยาวอย่างโล่งอก “เฮ้อ เธอไม่มีวันรู้หรอกว่าฉันรู้สึกดีแค่ไหนที่ได้ถอดคอร์เซต ตอนอยู่บนเรือจากสิงคโปร์ ฉันไม่มีใครช่วยก็เลยต้องทนนอนหงายๆ ที่ใส่คอร์เซต”

ฝ้ายทำหน้ายิ้มๆ รวากับว่าฟังเข้าใจ เดินไปเปิดประตูให้ขบวนคนใช้ย่อตัวเดินหมอบๆ ตามกันเข้ามา ถึงถึงน้ำร้อนควันฉุยเข้าไปในห้องอาบน้ำ พวกเขาี่ยมอายๆ ก้มหัวต่ำในขณะที่เธอนั่งอยู่บนเตียง ทั้งเสื้อผ้าชั้นนอกและเสื้อชั้นในรัดทรงถูกปลดกระดุมปลดเชือกมัด เธอได้แต่พยายามหาทางปกปิดเรือนร่างให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

มีคนใช้สักกี่คน จูลี่สงสัย แต่เธอนับไม่หมด เห็นแต่ผ้าโพกหัวสีน้ำเงิน และเสื้อนอกขาวๆ สักห้าคนเป็นอย่างน้อย

ระหว่างนั้นฝ่ายเรือกระเปาะเดินทาง ดิ่งชุดชั้นในต่างๆ ออกมา ส่งเสียงวิจารณ์ต่างๆ พยางค์สั้นหัว

ในที่สุดเธอพบเสื้อคลุมอาบน้ำผ้าไหมสลิน จึงตะเพิดไล่คนใช้คนสุดท้ายให้ออกไปจากห้อง แล้วถอดเสื้อผ้าจูลี่ออกหมด ดันเธอไปลงอ่างอาบน้ำ ต่อจากนั้นก็ใช้ฟองน้ำก้อนใหญ่อาบน้ำถูสบู่ลูบไล้ไปทั่วตัว ทำราวกับว่าเธอยังเป็นเด็กเล็กๆ

จูลี่ตัดสินใจยอมจำนน ความแปลกประหลาดนี้คงจะเป็นเครื่องเยียวยา ห้ามน้ำตาใดๆ ได้ดีที่สุดในครมั่ง

บางกอก วันที่ 4 พฤษภาคม ค.ศ. 1890

คุณพ่อคุณแม่ที่รัก

เชื่อว่าคุณพ่อคุณแม่คงได้รับโทรเลขที่ส่งไปแล้ว บอกว่าลูกมาถึงอย่างปลอดภัย พี่ไม่เคลือบคิด เตรียมแบบฟอร์มมาให้ลูกกรอก คนใช้ของเขาเอาไปส่งให้ที่ทำการไปรษณีย์ เขาใจดีมาก บ้านของเขาที่สะดวงสบายดี ลูกมีสาวใช้ประจำตัวด้วย ชื่อฝ้าย เพราะฉะนั้นคุณแม่สบายใจได้ว่าลูกมีคนดูแลดีมาก แต่ลูกคิดว่าฝ้ายเขาไม่ค่อยชอบเสื้อผ้าของลูกหรอกค่ะ เห็นไหมคะแม่ไม่จำเป็นเลยที่ลูกต้องเอาสาวใช้ติดมาด้วย ไมเคิลพูดถูกแล้วเมื่อเขาเขียนบอกมาในจดหมายว่าหาเอาที่นี้ง่ายมาก

ดังที่ลูกรีบเขียนมาในจดหมายสั้นๆ จากสิงคโปร์ มีลิลิฮาวเวอร์สเชิญให้ลูกไปพักอยู่ที่บ้านสวยงามของเธอเป็นเวลาห้าวัน ก่อนที่จะลงเรือรถไฟมาบางกอก เธอกับสามียื่นกรานมาส่งที่ท่าเรือแล้วฝากลูกไว้กับสามีภริยาชาวเดนมาร์กที่พวกเขารู้จัก และเดินทางมาในเรือลำเดียวกันนี้

ลูกจะเขียนจดหมายไปขอบคุณป้าโรสค่ะ ผากขอบคุณเพื่อนของท่านที่ช่วยแนะนำลูกให้รู้จักกับมิสซิสบาวเวอร์ล์ด้วย จะหาเพื่อนร่วมทางที่ช่วยดูแลลูกดีแบบนี้คงหาไม่ได้อีกแล้ว

ลูกลืมกริมเมื่อเขียนถึงตรงนี้ อันที่จริงชาร์ลอตต์ บาวเวอร์ล์เป็นหญิงสาวหัวสมัยใหม่ที่ค่อนข้างเหลวไหล หลอนเดินทางไปอังกฤษเพื่อพาลูกชายไปส่งเข้าโรงเรียนประจำแล้วจึงกลับมาอยู่กับสามีที่สิงคโปร์ มิสซิสบาวเวอร์ล์ไม่ใช่ “แซเปอโรน” หรือพี่เลี้ยงอย่างที่คุณแม่ที่รักจะเห็นชอบด้วยเลย แต่เมื่อหลอนไม่ได้เล่นหูเล่นตากับเจ้าพนักงานหนุ่มๆ ประจำอาณานิคมที่สวมเสื้อนอกผ้าฝ้ายหนาๆ สีขาว พุดติดอ่าง และเหงื่อแตกชุ่ม หลอนก็เป็นแหล่งข้อมูลที่เปิดเผยและน่าฟัง พุดถึงเรื่องราวต่างๆ นานา ตั้งแต่เรื่องชีวิตแต่งงาน เรื่อยไปจนถึงชีวิตต่างๆ ไปในอาณานิคมทั้งหลาย

“แน่นอน พวกผู้ชายส่วนมากก็มีผู้หญิงพื้นเมืองแอบๆ ไว้ทั้งนั้นละ แต่ถ้าสามีเธอพลอยมีกับเขาด้วย ก็ทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ไว้ละ ห้ามใส่สเตย์เวลาอยู่บ้านเด็ดขาด ไม่งั้นผดผื่นขึ้นทันตาเห็นเลย” หรือ “พวกผู้หญิงนะเหมือนแมว รู้ไหม ต้องคอยจับตาเผ้ามองไว้ดีๆ นะ ยิ่งเธอเป็นสาวฝรั่งเศสด้วย จะต้องถูกสอดส่องนิินทาแน่ๆ แต่จะว่าไปผู้หญิงบางคนก็สนุกดีนะ ข้อสำคัญคือต้องเลือกให้ดีๆ ว่าจะจะเป็นเพื่อนกับใคร”

ลูกเขียนเล่าจากเมืองพอร์ตซาอิดว่าเมาเรือมากตอนอยู่ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน แต่พอเรือแล่นมาถึงคลองสุเอซก็เหมือนขึ้นสวรรค์เพราะน้ำเรียบมาก หลังจากนั้นดูเหมือนลูกจะเจอ “ขาทะเล” ตามสำนวนคนเรือ ไม่เมาเรืออีกเลย

ลูกไม่มีโอกาสได้เที่ยวชมสิงคโปร์ให้ทั่วถึง มิสซิสบาวเวอร์ล์คะยั้นคะยอให้ลองกินอาหารค่ำใส่เครื่องแกงที่สื่อชื่อที่โรงแรมแรฟเฟิลส์ แล้วต่อด้วยเต็นรำ สนุกดีค่ะ

ลูกตั้งใจสวนของโรงแรมมาก มีต้นไม้แปลกๆที่มีคนบอก
ว่าชื่อ “ปาล์มนักเดินทาง” หรือ “กล้วยพัด” แล้วลูกจะถามหุ่ยลส์
ว่าเราจะส่งต้นไม้เล็กๆสักสามสี่ต้นไปให้แม่กับพ่อเอาไปปลูกที่วิลลา
ที่บียาร์ริตซ์ได้ไหม

มิสซิสบาวเวอร์สชวนให้กลับไปเยี่ยม อาจจะในช่วง
คริสต์มาส เขาบอกว่าไม่มีการฉลองเทศกาลนี้สักก็มากน้อยใน
สยาม ลูกผิดหวังบ้างเล็กน้อยที่ไม่มีข่าวคราวจากหุ่ยลส์รออยู่
เมื่อมาถึง แต่คิดว่าเขาคงจะอยู่ห่างจากที่ทำการไปรษณีย์เลย
ไม่ได้เขียนจดหมาย

ไม่เคลือบเพื่กลับมาถึงคะ ลูกต้องลงไปข้างล่างไปกินมื้อเที่ยง
แล้ว เห็นไหมคะ ลูกกลายเป็นสาวอาณานิคมเต็มตัวแล้ว

คุณพ่อคุณแม่ที่รักยิ่ง คิดถึงเหลือเกินคะ คิดถึงวิกเตอร์
และโอกุสตาด้วย แต่ขออภัยว่าอย่าห่วงลูกเลยนะคะ เมื่อไรที่อยาก
จะห่วง ก็ให้นึกไว้ว่าลูกมีความสุขค่ะ

ลูกสาวของพ่อกับแม่
จูลี กาเล